

יוני 2020

תא"ל הרצל הלאלי – מפקדו הארבעה עשר של חיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים

מאת: אלי'ם (בדימוס) דניאל רוזן

נולד בשנת 1951 בנתניה, להורים שזה אך עלו מעיראק. גדל במעברת אור יהודה, ברמת גן ובפרדס כץ. למד טכנאות אלקטרוניקה בבית הספר המקצועי "מקס פיין" בתל אביב. התגייס לצה"ל בשנת 1970. בוגר קורס קציני קשר בשנת 1972. שירת כקצין קשר בגדוד 'ברק', ובמלחמת יום הכיפורים שירת כסגן קצין קשר חטיבתי בחטיבת גולני. שירת כמפקד צוות בקורס קציני קשר וקצין קשר חטיבתי בחטיבת שריון סדירה. אחרי תקופת לימודים בטכניון שירת כקצין מטה בכיר במחלקת תכנון ארוך טווח במקשר"ר, ובתפקיד זה היה קצין קשר במסוק הרמטכ"ל במלחמת שום הגליל. בשנת 1983 עלה לדרגת סא"ל ומונה לקצין קשר באוגדת שריון סדירה בתעסוקה מבצעית בלבנון. בשנת 1984 מונה כסגן מקשא"פ מרכז ובשנת 1986 כמפקד גדוד הקשר הפיקודי. בשנת 1987 עלה לדרגת אל"ם ומונה כמקשא"פ מרכז, תפקיד אותו מילא באינתיפאדה הראשונה. שירת כמפקד מרכז התקשורת הנייחת הצבאית (בתקופת מלחמת המפרץ) ורמ"ח אג"ם במקשר"ר, ובשנת 1994 קודם לדרגת תא"ל ומונה לראש חטיבת המחשוב. מונה לקצין קשר אלקטרוניקה ומחשבים ראשי בספטמבר 1996. שירת בתפקיד זה עד יולי 1999.

מאז שחרורו מצה"ל עוסק בתפקידי ניהול בכירים בחברות תעשייתיות – סמנכ"ל בחברת השקעות גדולה, סמנכ"ל בחברת תדיראן מערכות ומנכ"ל 'תדיראן טלקום'. פעיל בהתנדבות למען הקהילה. חבר הוועד המנהל של העמותה להנצחת חילי חיל הקשר והתקשוב.

בוגר תואר ראשון בהנדסת חשמל בטכניון בחיפה, ותואר שני במדעי המדינה באוניברסיטת חיפה, קורס מח"טים והמכללה לביטחון לאומי (בהצטיינות).

תא"ל הרצל הלאלי מונה כקצין קשר, אלקטרוניקה ומחשבים ראשי בספטמבר 1996, ושירת בתפקיד זה עד יולי 1999.

הרצל הלאלי החל את דרכו בחיל כטכנאי בית מלאכה קשר (במ"ק) בפקוד צפון ובחטמ"ר צמח; בוגר קורס קצינים בשנת 1972. שירת כקצין קשר גדודי בגדוד 'ברק' חטיבת גולני (אז השתתף במבצע 'קלחת' 4 בדרום הלבנון), קודם לתפקיד סגן קצין קשר חטיבתי בחטיבת גולני והשתתף בקרבות המכריעים ברמת הגולן ובמובלעת הסורית במלחמת יום הכיפורים.

הרצל מספר: "זכיתי לשמש כסגן קצין קשר של רס"ן (לימים אל"ם) אברהם (אברהם) בורשטיין, קצין הקשר החטיבתי. הפלח"ק היה קבוצה מאד מגובשת של אנשים ומהר מאד הייתה הבנה של המצב. ביום שבת, כאשר פרצה המלחמה, הייתה נוכחות מלאה של האנשים כולל מערך המילואים שהוזעק על ידי הפלח"ק התארגן במהירות, כאשר המפח"ט ויחידות החטיבה נמצאים בקרבות בלימה ובהמשך הבקעה בצפון רמת הגולן וכיבוש החרמון, פעלנו לחבירת רק"ש הצ"ן שאיפשר למח"ט תקשורת טלפונית מול הפיקוד והאוגדה ולמתן מענה תקשורת רדיו תג"ם בחטיבה על ידי מיקום ממסרי רדיו ותיווך בתל-אביטל. פעלנו להחלפת ציוד מקולקל וניזוק

בציוד תקין, להחלפת סוללות וגם לביגוד וסיגריות. בנוסף הייתי מצוות לזחל"ד הפיקוד של הסמח"ט סא"ל רובקה אלעזר, שהוביל כוח חטיבתי. במהלך ההבקעה למובלעת הסורית, ביום השביעי למלחמה, 12 אוקטובר 1973, נהרג רובקה הסמח"ט מטרים ספורים ממני כאשר ירד מזחל"ד הפיקוד לזמן קצר, נסע בגי"פ של סמג"ד 17 ועלה על מוקש נ"ט..... אין ספק שיכולת השליטה והפיקוד על כוחות חטיבת גולני במהלך המלחמה ובשהות במובלעת התאפשרה בזכות המקצועיות, המוטיבציה, הדבקות במשימה והרעות, כל אלו אפיינו את פלוגת הקשר ויחידות הקשר הגדודיות במלחמה הקשה אותה עברנו".

לאחר מלחמת יום הכיפורים מונה למפקד צוות בקורס קציני קשר בבה"ד 7 ולאחר מכן לקצין קשר חטיבתי בחטיבת השריון הסדירה 188. לאחר לימודי הנדסת חשמל בטכניון מונה כקמ"ב 'דורות עולמים' (קשר מרחבי) במחלקת תכנון ארוך טווח במקשר"ר, ובתקופה מלחמת שלום הגליל היה קצין הקשר במסוק הרמטכ"ל. לאחר מלחמת שלום הגליל מונה לסגן קצין הקשר באוגדת השריון הסדירה 162, ובשנת 1983 מונה לקצין הקשר של האוגדה, שהייתה בפעילות מבצעית בלבנון. בשנת 1984 מונה לסגן מקשא"פ מרכז ובשנת 1986 מונה למפקד גדוד הקשר הפיקודי. בשנת 1987 קודם לדרגת אל"ם ומונה כמקשא"פ מרכז, תפקיד אותו מילא במהלך האינתיפאדה הראשונה,¹ שחיבה שינוי מהותי בהיערכות צה"ל (ובמערכות הקשר) באיו"ש. לאחר מכן שירת כמפקד מרכז התקשורת הנייחת הצבאית (מתני"ץ, שהוקם על בסיס מחלקת מערכות נייחות – מע"ן), שמשימתה העיקרית באותה עת הייתה קליטת 'אבן יקרה' והפעלתה המבצעית (תפקיד אותו מילא במהלך מלחמת המפרץ). לאחר שנת לימודי מב"ל ותואר שני מונה לרמ"ח אג"ם במקשר"ר (תפקיד אותו מילא ב'קשת צבעים' – ההערכות מחדש לאחר הסכם אוסלו), ובשנת 1994 קודם לדרגת תא"ל ומונה לראש חטיבת המחשוב, בכפיפות לקשר"ר. חטיבת המחשוב הוקמה בידי הרצל וכללה את ממר"ם, יחידת אג"ם למחשב, מחלקת שו"ב, צוות 'וזידיה' ובית הספר למקצועות המחשב, והובילה קידום משמעותי של מערכות שו"ב מבצעיות, והתניעה מהלכים שהובילו בהמשך להקמת אגף התקשוב.

חטיבת המחשוב פעלה, בין היתר, לשינוי תרבות ארגונית ושיתוף פעולה בין-זרועי, תוך מעבר מראייה טכנולוגית בעיקרה לראייה משולבת, תקשובית ומבצעית; לקביעת מדיניות ותקנים בתחום התקשוב, רכש והצטיידות – ומימושה; להובלה וקידום משמעותי ביותר של מערכות שו"ב מבצעיות בצה"ל, בדגש על אינטגרציה רב-זרועית, כולל, בין היתר, את מימוש פרויקט 'וזידיה' ופרויקטים נוספים; פיתוח מערכות מידע ניהוליות; פיתוח והכשרת כוח אדם בתחום התקשוב, משתמשים ומפקדים; נהלים והוראות מקצועיות ועוד.

בשנת 1996 מונה תא"ל הלאלי לתפקיד קצין קשר ואלקטרוניקה ראשי. תקופת כהונתו בתפקיד זה התאפיינה בלחימה אינטנסיבית וקשה בלבנון² ובלחימה בטרור הפלשתינאי,³ ובמקביל – פעילות מקיפה לקידום יכולתו המבצעית של הצבא. קודמה תכנית אב לשו"ב. לראשונה ניתנו במסגרת 'וזידיה' יכולת מבצעית לגיס ולאוגדה (בשנת 1998). פותחו מערכות פו"ש ושו"ב לרמת המטכ"ל והפיקוד ('טירת האגם', 'פולינום') ומערכות מנהלתיות לאג"ם, ונעשתה בדיקת התכנות לפריסה מתקדמת במפקדת אוגדה (מכולות ו'ברקנית'), שהייתה הבסיס ל'אוגדה דיגיטלית' במסגרת 'ציד'י. נקלטו מערכות חדישות, בכללן מערכת התג"ם הטקטית 'מכלול', שהחליפה את ציוד הווי.אר.סי

¹ התקוממות של התושבים הפלשתינאיים ביו"ש ובעזה כנגד השלטון הישראלי.

² מבצע 'ענבי זעם' התקיים בין ה'11 ל'27 באפריל 1996. צה"ל עזב את אזור הביטחון בדרום הלבנון ב'24 במאי 2000.

³ מהומות מנהרת הכותל, 'ברזל לוחט', פרצו ימים ספורים אחרי מינויו של תא"ל הלאלי לתפקיד קשר"ר.

המתיישן, מערכות רד"ט חדישות ('מחוג גדול'), נפרסו תשתיות סיבים אופטיים לרישות בסיסי צה"ל בשדרת תמסורת רחבת סרט ('הילוך גבוה'/'אבן צור'); החלפת מתגי 'אבן יקרה' ('אבן ספיר'); אושרו, תוקצבו והותנעו מיזמים של קידום מערכת סלולרית צבאית בטוחה ('ורד הרים'); החלפת מכ"ם 'הקשת' הוותיק במכ"ם 'עפרוני'; פיתוח מערך החוזה, מצפיני קצה לסיווג גבוה ('שטיח מודרני') ומצפינים רחבי סרט ('עורק כחול'/'חוט משולש'). לראשונה נערך הסכם פינני תדרים עם משרד האוצר ומשרד התקשורת, במסגרתו פונו תדרים לצרכים אזרחיים ובתמורה הוקצו לשימוש החיל תחומי תדרים חדשים והמערכת האזרחית מימנה הצטיידות במערך רדיו-טלפון חדיש ('מחוג גדול').

במרכז עיסוקו של הרצל כקשר"ר עמד נושא טיפוח וקידום כוח אדם, ומומשה תוכנית לטיפוח ושמירת כוח אדם טכנולוגי ומחשובי.

נושא נוסף בו הושקעו מאמצים לא מבוטלים היה הערכות צה"ל ל'באג 2000',⁴ במסגרתו נעשו שדרוגים משמעותיים במערכות מחשוב ותקשורת רבות.

נושא מרכזי בתקופת כהונתו של תא"ל הלאלי כמפקד החיל היה החלטת הרמטכ"ל רא"ל שאול מופז, במסגרת תכנית 'צה"ל 2000', על פיצול החיל: חיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים הוכפף ביוני 1999 לאגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה, ובאגף המבצעים במתכונתו החדשה הוקמה חטיבת תקשוב, בפיקוד תא"ל אמנון כץ. זו הייתה תקופה של זעזוע ואי יציבות. החיל ומשימותיו היו זרים לאגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה, והפיצול פגע בתפעול ובקידום המערכות. העיוות תוקן בחלקו עם הקמת אגף התקשוב במרץ 2003 (כאשר שאול מופז היה שר הביטחון), והחיל אוחד מחדש בתקופת הרמטכ"ל גבי אשכנזי, לאחר מלחמת לבנון השנייה, בשנת 2008, עם העברתו מאט"ל לאגף התקשוב (שהוקם בשנת 2003). תא"ל הלאלי סבר שהחלטה לפצל את החיל היא טעות חמורה והתנגד לה נחרצות, וסבר אז שיש להקים אגף תקשוב, אך כחייל נאמן ביצע את החלטת הרמטכ"ל ללא רבב.

בסיום שירותו בחיל סיכם תא"ל הרצל הלאלי את שירותו: "שירות של שלושים שנה בחיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים מסמל עבורי עולם ומלואו. בראש ובראשונה זה בית ומשפחה – שסביבם עוברים חיים שלמים, עם אנשי מקצוע נפלאים וחברים שהם אחים. זה בית ספר טכנולוגי תקשובי מתקדם, זה מורשת והנצחה, ומעל לכל זאת שותפות למהפכה טכנולוגית פנטסטית, המהפכה התקשובית – מהפכת ה-IT שהחיל הוביל לאורך שנות דור".

⁴ לקראת שנת 2000 התברר כי מערכות מחשוב רבות רושמות שנים בשתי ספרות בלבד (לדוגמה: שנת 1996 יוצגה כ-96), ועם המעבר לשנת 2000 הדבר יכול היה לגרום לטעויות חישוב רבות. תיקון הדבר היה מורכב, וחייב החלפה של מספר לא מבוטל של אמצעי מחשוב.

הצוער הרצל הלאלי במסדר סיום קורס קצינים, בה"ד 7, אפריל 1972
סוקרים את המסדר, מימין לשמאל: אליים אליעזר הררי (מונטג), רמי"ח אג"ים במקשר"ר, מפקד בה"ד 7 אל"ם (לימים תא"ל) פנחס שחר, מפקד הקורס רס"ן (לימים תא"ל) בני מידן.
צוערים בשורה הראשונה, מימין לשמאל: רמי חזן, הרצל הלאלי, מוסתר לא מזוהה, מוטי ורצבורגר

זחל"ד הפיקוד של סמח"ט גולני, דקות ספורות לפני ההבקעה במובלעת הסורית, מלחמת יום הכיפורים – 11 אוקטובר 1973
 סמח"ט גולני, סא"ל רוביקה אלעזר ז"ל, מניף ידו בברכת שלום. סגן (לימים תא"ל) הרצל הלואלי, סגן קשרי"ח גולני, רוכן על מכשירי הקשר

מסדר החלפת קשר"רים, צריפין, 5 בספטמבר 1996
 מימין לשמאל: רע"ן שלישות סא"ל צבי מאסטרו, קשר"ר יוצא תא"ל אביהו (סאשה) דיסטלמן, סגן הרמטכ"ל אלוף מתן וילנאי, קשר"ר נכנס תא"ל הרצל הלואלי

ב־17 ספטמבר 1998 קיים החיל "עצרת יובל", לציון חמישים שנה להקמתו, באמפיטיאטרון קיסריה, בנוכחות הרמטכ"ל והקשר"רים לדורותיהם, המצולמים בתמונה זו

מימין לשמאל, יושבים: תא"ל (מיל') מוטי ברדגן, תא"ל (מיל') אביהו (סאשה) דיסטלמן, תא"ל (מיל') בני מידן, תא"ל (מיל') שלמה ווקס, בתו של אלי"ם יעקב ינאי (יאן) ז"ל גבי קוקי יוסיפוביץ' (ינאי); עומדים: רלי"שית קשר"ר רס"ן שרונה כוינה, תא"ל (מיל') ישראל זמיר, הרמטכ"ל רא"ל שאול מופז, קשר"ר תא"ל הרצל הלואלי, אלוף (מיל') שלמה ענבר, אלוף (מיל') משה גדרון, אלי"ם (מיל') זלמן שלו, בלתי מזוהה, אלי"ם (מיל') יצחק אלמוג

קשר"ר תא"ל הרצל הלואלי, עם קשר"ר צבא ירדן גנרל שוואבקה, מניחים זר על מצבת הזיכרון לחללי חיל הקשר והתקשוב, אתר ההנצחה יהוד-מונוסון, 1998

ביקור גומלין של הקשר"ר הירדני, בהמשך לביקור הקשר"ר תא"ל הרצל הלואלי עם חלק מספ"כ ח"י"ק באזרקא וברבת עמון, נובמבר 1997

תדרוך לפני טיסת אימון במטוס אף 16 די, בסיס חצור, ספטמבר 1997
 מימין לשמאל: הטייס, רמ"ט חיל האוויר תא"ל (לימים רא"ל) דן חלוץ; קשר"ר תא"ל הרצל הלואלי

ביקור בשייטת 13, מספר חודשים לאחר אסון אנצריה, 1997
 מימין לשמאל, יושבים: איש שייטת, סגן קשר"ר אליים רוני אפריאט, קשר"ר תא"ל הרצל הלואלי, רמ"ח מערכות קשר אליים דורון קורץ, רמ"ח אג"ם אליים (לימים תא"ל) משה מרקוביץ, מפקד מרכז צופן וביטחון אליים רון ברלי; עומדים: איש שייטת, רע"ן מבצעים במקשר"ר, סא"ל דני אמר.

ביקור שרת התקשורת ח"כ לימור לבנת בחי"ק, בה"ד 7, 1997

מימין לשמאל: מנכ"ל משרד התקשורת אליים (מילי) דניאל רוזן, קשר"ר תא"ל הרצל הלואי, שרת התקשורת ח"כ לימור לבנת, דוברת שרת התקשורת איילה בר, עוזר שרת התקשורת (לימים מזכיר הממשלה וח"כ) צבי האוזר, מפקד בה"ד 7 אליים (לימים תא"ל) שרלי קסלסי

חילופי קשר"רים : תא"ל הרצל הלואי מחליף את תא"ל אביהו (סאשה) דיסטלמן, 5 ספטמבר 1996

מימין לשמאל, שורה ראשונה: רמ"ח מע"ק יוצא אל"ם מנחם תירוש, מקשא"פ דרום אל"ם (לימים תא"ל) ארנון זוארץ, סגן קשר"ר אל"ם רוני אפריאט, רח"ט מחשוב תא"ל ניסים אלפיה, קשר"ר יוצא תא"ל אביהו (סאשה) דיסטלמן, קשר"ר נכנס תא"ל הרצל הלואי, מקשא"פ מרכז אל"ם יוסי מורגנשטרן, מפקד בה"ד 7 אל"ם שרלי קסלסי, רע"ן קשר מצליח סא"ל דוד מורנו; שורה שניה: רמ"ח מע"ק נכנס אל"ם דורון קורץ, עוזר מבקר מערכת הבטחון למחשוב אל"ם בני דינור, מקשא"ם אל"ם ניר שריג, רמ"ח מערכות שוי"ב אל"ם אפי משעל, מפקד מרכז ל"א אל"ם יהודה ארמוני, מפקד מתנ"ץ נכנס אל"ם אמנון מידן, רע"ן שלישות סא"ל צבי מאסטרן, מקשא"פ צפון אל"ם (לימים תא"ל) אמנון כץ. שורה שלישית: פסיכולוג חיילי רס"ן רוני מש, ראש פרויקט "ווידיה" אל"ם יורם כהן, מפקד מענ"א אל"ם צבי גורן, מפקד מצוי"ב אל"ם רון ברלי, מפקד מתנ"ץ יוצא אל"ם אבי שלומי, רל"שית קשר"ר רס"ן שירלי טלמור, מפקדת ממר"ם אל"ם מירי קדמיאל, מפקד משי"א 7300 אל"ם ישראל נחזץ, רמ"ח קשר מפח"ש אל"ם שלום גרוסמן, מפקד ממכ"א אל"ם גדי שוץ, רמ"ח מא"ם אל"ם אלי פרנק.

ספ"כ חי"ק נפרד מהרמטכ"ל רא"ל אמנון ליפקין שחק, בה"ד 7, יוני 1998

מימין לשמאל, יושבים: מפקד מש"א 7300 אל"ם ישראל נחזף, מקשא"פ מרכז אל"ם אבנר זקן, מפקד בה"ד 7 אל"ם (לימים תא"ל) ארנון זוארץ, רח"ט מחשוב תא"ל ניסים אלפיה, הרמטכ"ל רא"ל אמנון ליפקין שחק, קשר"ר תא"ל הרצל הלאלי, סגן קשר"ר אל"ם רוני אפריאט, רמ"ח מערכות שוי"ב אל"ם אפי משעל, רמ"ח מא"ם אל"ם גדי שוויץ, מפקדת ממר"ם אל"ם מירי קדמיאל. עומדים: רמ"ח מערכות קשר אל"ם דורון קורץ, עוזר מבקר מערכת הבטחון למחשוב אל"ם צבי גלייכמן, מקשא"פ עורף סא"ל אלי זגורי, מפקד מרכז ל"א אל"ם אלי אפריאט, מקשא"פ צפון אל"ם (לימים תא"ל) יהוא אבן זהב, רי מתב"ת אל"ם משה שטרנסיס, מפקד ממכ"א אל"ם אלי פרנק, מפקד ממט"ל אל"ם אלברט טרגר, מקשא"פ דרום אל"ם דוד ביטון, רמ"ח קשר מפח"ש אל"ם (לימים תא"ל) אמנון כץ, רפ"ט 'ווידיה' אל"ם יהודה גואטה, רע"ן שלישות סא"ל צבי מאסטרן, מפקד מצוי"ב ד"ר אל"ם אורן איתן.